

Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie

10 december 2020

BESLISSING nr. 2020-13

over de weigering om toegang te verlenen tot alle documenten
uitgewisseld tussen de beleidscel van de Minister van Energie,
Leefmilieu en duurzame ontwikkeling en de actoren uit de
brandstoffensector

(FBC/2020/15)

GREENPEACE/ MINISTER VAN ENERGIE, LEEFMILIEU EN
DUURZAME ONTWIKKELING

1. Overzicht

1.1. Bij e-mail van 1 september 2020 verzoekt mevrouw X, namens Greenpeace aan de Minister van energie, leefmilieu en duurzame ontwikkeling om een kopie van de volgende bestuursdocumenten voor de periode 1 januari 2014 tot en met 1 september 2020: “alle documenten en correspondenties, in welke vorm ook, uitgewisseld tussen de Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling, haar kabinet en:

“- Ondernemingen waarvan duidelijk is of u bekend is dat zij deel uitmaken van Exxon Mobil Petroleum & Chemical en van Total Belgium;

- Fédération Belge de l'Automobile & du Cycle (FEBIAC Asbl);
- Belgische Federatie der Brandstoffenhandelaars (Brafco);
- Fédération Pétrolière Belge (FPB);
- Belgische federatie van de chemische industrie en van lifesciences (Essenscia);
- Traxio;
- Belgian Public Affairs Community (Bepact);
- Government Relations Forum (GRF).

Doch slechts voor zover deze documenten en correspondentie betrekking hebben op één of meer van de volgende onderwerpen:

- de Nationale Energie- en Klimaatplan
- de uitfasering van de verbrandingsmotor
- diesel, benzine, biobrandstoffen, Compressed Natural Gas (CNG), Liquid Natural Gas (LNG) en andere alternatieve brandstoffen
- elektrische voertuigen
- CO2 uitstoot gelinkt met transport
- belastingen met betrekking tot voertuigen
- autosolisme
- bedrijfswagens
- auto advertentie
- technologische neutraliteit
- de decarbonisatie
- de koolstofheffing
- de verkeersvrije zones
- de lichte voertuigen (autos)
- de bezoeken op de terreinen bezeten door Exxon Mobil of Total.”

Greenpeace beoogt met de toegang tot de gevraagde documenten zich een beeld te vormen over de linken tussen de olie-industrie in België, de Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling en haar kabinet. Aan de hand van de gevraagde informatie wenst Greenpeace België, vanuit haar positie als maatschappelijke waakhond, het publiek te informeren over deze kwestie van algemeen belang. Het verzoek valt

aldus binnen de reikwijdte van artikel 10 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Greenpeace is van oordeel dat de gevraagde bestuursdocumenten milieu-informatie bevatten, maar beroept zich subsidiair op de Wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur.

1.2. Wegens afwezigheid van een antwoord van de Minister dient mevrouw Y een beroep in bij de Federale Beroepscommissie voor de toegang tot milieu-informatie (hierna: de Commissie) door middel van een e-mail van 5 oktober 2020.

1.3. Bij brief van 1 november 2020 vraagt het secretariaat van de Commissie aan de nieuwe Minister van Energie en aan de nieuwe Minister van Klimaat, Leefmilieu, duurzame Ontwikkeling en Green Deal om tegen 21 november 2020 in het bezit te worden gesteld van de betrokken documenten en biedt de mogelijkheid om haar standpunt nader toe te lichten.

1.4. Bij e-mail van 13 november 2020 ontvangt de Commissie van de kabinetschef van de nieuwe minister van Energie en van de kabinetssecretaris van de nieuwe minister van Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal naar aanleiding van een verzoek van de Commissie in het kader van een andere vraag van Greenpeace dat beide kabinetten geen dossiers of archieven hebben van het ex-kabinet van Minister Marghem. Contacten met de voormalige kabinetssecretaris en kabinetschef van het ex-kabinet van Minister Marghem hebben evenmin een resultaat opgeleverd. Wel werd vernomen dat het ex-kabinet geen enkele post- of mailuitwisseling met deze organisaties heeft gehad.

2. De ontvankelijkheid van het beroep

De Commissie is van oordeel dat het beroep ontvankelijk is. Conform artikel 35 van de wet van 5 augustus 2006 kan de aanvrager een beroep instellen bij de Commissie tegen een beslissing van een milieu-instantie bedoeld in artikel 4, §1, of na het verstrijken van de termijn waarbinnen de beslissing moest worden genomen, of in geval van weigering van uitvoering of een onwillige uitvoering van een beslissing of enige andere moeilijkheid die hij ondervindt bij de uitoefening van de rechten die deze wet toekent. Op grond van artikel 22, §1 van de wet van 5 augustus

2006 dient de milieu-instantie zijn of haar beslissing mee te delen binnen een termijn van dertig kalenderdagen. Uit het feitenrelaas blijkt dat geen antwoord werd gegeven door de toenmalige Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame ontwikkeling binnen de dertig dagen na de aanvraag waardoor de verzoeker een beroep kon instellen bij de Commissie.

Het beroep moet in principe worden ingesteld binnen een termijn van zestig dagen. Artikel 36 van de wet van 5 augustus 2006 bepaalt echter dat de termijn geen aanvang neemt bij de ontstentenis van een beslissing. De Europese en internationale regelgeving verplicht de overheid immers tot het nemen van een uitdrukkelijke beslissing. Bijgevolg geldt er geen beperking wat betreft de termijn waarbinnen het beroep moet worden ingesteld.

3. De gegrondheid van de aanvraag

De Commissie dient vooraf te bepalen of de gevraagde informatie onder het toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 2006 valt. De wet van 5 augustus 2006 is van toepassing op milieu-instanties bedoeld in artikel 3, 1°, a) en b), waarvan de organisatie en de werking worden geregeld door de federale overheid, alsook op milieu-instanties vermeld in artikel 3, 1°, c), die onder hun toezicht staan (art. 4, § 1 van de wet van 5 augustus 2006) en over milieu-informatie beschikken (artikel 18, § 1 van de wet).

3.1. *Het personeel toepassingsgebied*

Het wet van 5 augustus 2006 definieert het begrip milieu-instantie als volgt “*a) een rechtspersoon of een orgaan opgericht bij of krachtens de Grondwet, een wet, een decreet of een regel bedoeld in artikel 134 van de Grondwet;*

b) een natuurlijke of rechtspersoon die openbare bestuursfuncties uitoefent, met inbegrip van specifieke taken, activiteiten of diensten met betrekking tot leefmilieu;

c) een natuurlijke of rechtspersoon die onder toezicht van een orgaan of persoon als bedoeld onder a) of b) belast is met openbare verantwoordelijkheden of functies of openbare diensten met betrekking tot het milieu verleent.

Organen en instellingen met een gerechtelijke bevoegdheid vallen niet onder deze definitie, tenzij ze optreden in een andere functie dan de

rechterlijke. De wetgevende vergaderingen en de daaraan verbonden instellingen vallen buiten deze definitie, behalve wanneer zij optreden in een administratieve functie.”

De Minister van Energie, Leefmilieu en Duurzame Ontwikkeling en haar beleidscel moet worden beschouwd als een milieu-instantie in de zin van artikel 3, 1°, b) van de wet van 5 augustus 2006 voor zover zij over milieu-informatie beschikken die ze gebruiken in het kader van de uitoefening van een taak van algemeen belang. Bijgevolg vallen zij onder artikel 4, § 1 van de wet van 5 augustus 2006.

In dit verband verduidelijkt de Memorie van toelichting bij wat de wet van 5 augustus 2006 is geworden trouwens het volgende:

“Ook beleidspersonen die een ministerieel mandaat uitoefenen, zijn te beschouwen als «milieu-instanties» in zoverre zij over milieu-informatie beschikken die zij gebruiken in het kader van de uitoefening van een taak van publiek belang waarvoor zij belast zijn. Privé-archieven van ministers of van medewerkers van beleidscellen vallen echter niet onder het toepassingsgebied van deze wet.” (*Parl.St. Kamer, 2005-2006, nr. 512511/001, 13*).

3.2. Het materieel toepassingsgebied

De wet van 5 augustus 2006 kent een recht van toegang tot milieu-informatie toe. Het begrip “milieu-informatie” wordt in artikel 3, 4° omschreven als:

- “elke informatie, ongeacht de drager en in welke materiële vorm ook, waarover een milieu-instantie beschikt, betreffende:
- a) de **toestand van elementen van het milieu**, zoals de atmosfeer, de lucht, de bodem, het land, het water, het landschap, de natuurgebieden, met inbegrip van vochtige biotopen, kust- en zeegebieden, de biologische diversiteit en haar componenten met inbegrip van de genetisch gemodificeerde organismen en de interactie tussen deze elementen;
 - b) de **toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens** met inbegrip van de verontreiniging van de voedselketen, de levensomstandigheden van personen, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen

van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e) ;

c) **de toestand van waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken**, voorzover zij worden of kunnen worden aangetast door de onder a) bedoelde elementen van het milieu of, via deze elementen, door een van de factoren zoals bedoeld onder d) of door de maatregelen en activiteiten zoals bedoeld onder e);

d) **factoren**, zoals stoffen, energie, geluid, straling of afval, met inbegrip van radioactief afval, emissies, lozingen en ander vrijkomen in het milieu van stoffen die de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a) of de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) aantasten of waarschijnlijk aantasten;

e) **maatregelen en activiteiten** die uitwerking hebben of kunnen hebben op de onder a), b), c) of d) bedoelde elementen;

f) **maatregelen en activiteiten** die tot doel hebben de toestand van elementen van het milieu zoals bedoeld onder a), de toestand van de gezondheid en de veiligheid van de mens zoals bedoeld onder b) of de waardevolle cultuurgebieden en bouwwerken zoals bedoeld onder c) in stand te houden, te beschermen, te herstellen, te ontwikkelen, en druk erop te voorkomen, in te perken of te compenseren;

g) **kosten-baten- en andere economische analyses en veronderstellingen** die worden gebruikt in het kader van de onder e) en f) bedoelde maatregelen en activiteiten;

h) **verslagen over de toepassing van de milieuwetgeving**".

Opdat de wet van 5 augustus 2006 van toepassing is, is echter vereist dat de gevraagde informatie bestaat en in het bezit is van de milieu-instantie waaraan de toegang werd gevraagd. Uit onderzoek dat werd verricht, blijkt dat zowel de huidige minister van Energie als de huidige minister Klimaat, Leefmilieu, Duurzame Ontwikkeling en Green Deal niet beschikken over het archief van het kabinet van de vorige minister. Contactname met de kabinetschef en kabinetssecretaris van de vorige minister heeft zelfs uitgewezen dat er geen communicatie is geweest met de betrokken organisaties. Er bestaat trouwens juridische verplichting om die archieven te bewaren. De vraag van Greenpeace heeft dan ook geen voorwerp waarop de wet van 5 augustus 2006 van toepassing is.

3.3. *Besluit*

Alhoewel een federale minister en zijn of haar beleidscel onder het personeel toepassingsgebied van de wet van 5 augustus 2006 vallen, is nog vereist dat het voorwerp van het verzoek van toegang bestaat en in het bezit is een federale minister of zijn of haar beleidscel. Dit blijkt *in casu* niet het geval te zijn. De Commissie moet bijgevolg besluiten dat het beroep van Greenpeace niet gegrond is.

Brussel, 10 december 2020

De Commissie was als volgt samengesteld:

Pascale Vandernacht, voorzitter

Frankie Schram, secretaris en lid

Hrisanti Prasman, lid

Steven Vandenborre, lid

Claudia Hildebrand, plaatsvervangend lid

F. SCHRAM
secretaris

P. VANDERNACHT
voorzitter